



XU FU’NUN SEYAHATI: ÇİN-JAPON İLİŞKİLERİNİN BAŞLANGICI MI?

XU FU’S JOURNEY: THE BEGINNING OF SINO-JAPANESE RELATIONSHIP?

Feyza Görez*

Özet

Antik çağlardan günümüze toplumlar arasındaki ilişkiler süregelmiştir. Uzak Doğu’nun ve hatta dünyanın en köklü tarihlerinden birine sahip olan Çin ve “Güneşin Doğduğu Ülke” olan adalar topluluğu Japonya arasındaki ilişkilerin başlangıcı Sima Qian tarafından yazılmış Shi Ji (Tarih Kayıtları) adlı eserde ilginç bir olayla anlatılmıştır. Bu olay Qin Hanedanlığının ilk imparatoru Qin Shi Huang Di tarafından Xu Fu adında bir simyacıya ölümsüzlük ilacını bulmak için Penglai adasına gönderilmesi ve simyacıya seyahatinin Japon topraklarında son bulduğuna düşünülmesi ile ilgilidir. Sinologlar tarafından bu olay milattan önce ikinci yüzyılda Çin-Japon ilişkilerinin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir. Bu makalede Xu Fu’nun seyahatleri Shi Ji doğrultusunda incelenecek bunun yanı sıra Japonların bakış açısıyla Xu Fu kimdir sorusuna cevap aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çin Japon İlişkileri, Qin Shi Huang Di, Xu Fu.

Abstract

Societies interact with each other since old historical ages. The beginning of the relations between the countries of China which has one of the oldest histories in the Far East or maybe in the whole world and Japan, which is regarded as the "Country of the Rising Sun", is described with an interesting event in Sima Qian's Shi Ji(Historical Records). This event is about the journey of an alchemist called Xu Fu, who was sent to Penglai Island by the first emperor Qin Shi Huang Di in order to find the potion of immortality, which considered to end in Japan. By sinologist, this event is regarded as the beginning of Sino-Japanese relations in 2nd Century BCE . In this article, Xu Fu's journey will be examined according to Shi Ji. Also the question about the identity of Xu Fu will be tried to be answered from the Japanese point of view.

Keywords: Sino Japanese Relationship, Qin Shi Huang Di, Xu Fu.

* (Arş. Gör) Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, feyzagorez@gmail.com

1. Giriş

Çin, köklü tarihi boyunca birçok hükümdar tarafından yönetilmiştir. Ancak hiç kimse adından Qin Shi Huang Di¹ kadar söz ettirmemiştir. Bunun sebebi ise asırlar geçmesine rağmen onun yapmış olduğu reformların günümüz Çin Halk Cumhuriyeti’nin temellerini oluşturması ve onun izlerini taşıyan kültür miraslarının önemidir. O, kimi araştırmacılar tarafından bir cani, kimileri tarafından ise bir dahi olarak nitelendirilmektedir. Çin’in köklü tarihinin, kültürünün ve güçlü ekonomisinin temellerini atan şüphesiz ki Qin Shi Huang Di’dir. Sinoloji alanında olsun olmasın birçok araştırmacı Qin Shi Huang Di’nin kim olduğunu bilmektedir. Nitekim Çin hakkında hiçbir bilgiye sahip olmayan biri bile ondan geride kalan Çin Seddi’ni ya da Anıt Mezarı mutlaka duymuştur. 15 yıl gibi çok uzun sayılamayacak bir süre tahta kalmış olmasına rağmen dünyada iz bırakan nadir insanlardandır. Öyle ki kendi ülkesi ve dünyada bazı ülkeler hariç, birçok ülke Çin’i onun adı ile anmaktadırlar. Bu on beş yılda beylikleri tek bir merkezde toplayarak Çin’de siyasi birliği kurmuştur. Ülkede siyasi birliği sağladıktan sonra, çok sayıda reform yapmıştır. Örneğin; yazıda birlik, ölçü birimlerinde standartlaşma, ceza sistemleri ve hukuk alanında yapılanma, ülkeyi bir arada tutmak adına yapılan yollar... Ayrıca, dünya mirasları arasında yerini alan Çin Seddi, anıtmezar ve toprak ordu unutulamaz.

Bu çalışmamızda; Qin Shi Huang Di’nin ölümsüzlük arzusu ile Xu Fu adında bir siyacıyı açık denize göndermesi ile bağıntılı olan ilk Japonya teması incelenmiştir. Bu incelemeler sırasında ana kaynağımız, ünlü tarihçi Sima Qian (司马迁) tarafından M.Ö. 109 -91 yılları arasında yazılmış olan Shi Ji (史记) yani Tarih Kayıtları’dır.²

2. Qin Shi Huang Di ve Ölümsüzlük Arzusu

Asıl ismi Ying Zheng (嬴政)’dir. Çin’de hükümdarların yönetim unvanları ve kendi adları farklıdır. Bu adlar zaman zaman karışıklığa sebep olmaktadır.³ Shi Ji’de Qin Shi Huang Di’nin doğduğunda ailesi tarafından verilen ad Ying Zheng, Zhao Beyliği’nde kaldığı sürece kullandığı ad Zhao Zheng (赵政), beylik tahtına geçtiğinde aldığı ad Qin Wang Zheng (秦王政), beylikleri birleştirip tek merkezli Qin Hanedanlığı’nı kurduğunda ise imparatorluk ismi Qin Shi Huang Di (秦始皇帝) olarak geçmektedir. Bütün kaynaklarda bu bir isim olarak geçmesine rağmen aslında kendisine verdiği bir unvandır, açıklayacak olursak; “Qin” Beyliğinin adı, “Shi” ilk, “Huang Di” ise hükümdar demektir, yani bu unvan “Qin Beyliği’nin İlk Hükümdarı” anlamına gelmektedir. Qin beyi Zhuang Xiang öldükten sonra aklın yönetim işlerine ermeyeceği bir yaşta beylik tahtına oturan Qin Shi Huang Di, Lü Buwei’i Zhong Fu (仲父)⁴ yapmıştır.⁵ Yirmi bir yaşında yönetimi tek başına

¹ Türkçe okunuşu: Çin Şi Huan Di.

² “Tarih Kayıtları” olarak Türkçeye çevirebileceğimiz bu kitap Batı Han hanedanlığı döneminde (M.Ö. 206-M.S. 25), Si Ma Qian (司马迁) (M.Ö. 145-M.Ö.86) tarafından yazılmıştır. Bu kitap ile birlikte Çin’de resmi tarih yazıcılığı başlamıştır. Huang Di’den Han Wu Di (汉武帝)’ye kadar olan tarihi kapsar. Shi Ji toplam 130 bölümden oluşmaktadır.

³ Çince’deki kişi adlarının karışıklığını Prof. Dr. Bülent Okay “Konfüçyüs” kitabında şu şekilde açıklamıştır; “Çince’deki kişi adları başlı başına bir sorundur. Çok kısa anlatmak gerekirse, kişi doğduğunda ona ailesi tarafından belirlenen bir isim verilir. Bu adı, sadece aile bireyleri kullanabilir, başkası kullanamaz. Kişi yaşamında başka bir adla anılır. Bir göreve atandığında adı, bu göreve uygun olarak değişikliğe uğrar. Kişi öldüğünde ise, “ahiret adı” diyebileceğimiz yeni bir adla anılır. Hükümdar tarafından verilen unvan ve adları buna eklersek, bazen iş içinden çıkılmaz bir hal alır. Tek bir kişiyi, 2-3 ayrı kişi gibi algılamak mümkündür.” Okay, Bülent, *Konfüçyüs*, Okyanus Yayıncılık, İstanbul, 2004, sf: 12-13.

⁴ Antik Çin’de yaşça küçük kişilerin kendinden büyüklere karşı saygısını ifade eden hitap şeklidir. Babasını küçük yaşta kaybeden Qin Shi Huang’ın, Lü Buwei’e karşı kullandığı bu hitap onu ikinci babası yerine koyduğunu da ifade edebilir. Zaten sözlük anlamı olarak da 仲:İkinci, 父: Baba anlamlarına gelmektedir. Öyle ki Qin Beyliği döneminde Lü Buwei

eline alan Qin Shi Huang Di, Lü Buwei'in idari görevini Li Si (李斯)'ya verdi. Qin Shi Huang Di'nin imparatorluğu süresince yanında sürekli bu kişi yer almıştır. Li Si ile beraber beylikleri birleştirerek Qin Beyliği'nin Çin'de siyasi birliği sağlaması için savaşmaya başlamışlardır. Coğrafi konumu itibari ile kenarda kalmış ve çokta güçlü olmayan Qin Beyliği Qin Shi Huang Di'nin yönetimi ele alması ile günbegün güçlenmeye başlamış, ordusunu güçlendirmiş ve dönemi oluşturan altı beyliği (Han, Zhao, Wei, Chu, Yan, Qi) kimi zaman zorlu mücadelelerle, kimi zaman da savaşa gerek duymadan kendi toprakları içerisine katıp büyük Qin İmparatorluğunu kurmuştur.⁶ Zalimliği ile bilinen imparator hayatı boyunca ölümsüzlük arayışı içinde olmuştur. Ülkeyi baştanbaşa dolaştığı beş uzun yolculuğa çıkmış ve M.Ö. 210 yılında son yolculuğunda hayatını kaybetmiştir.

İnsanlara karşı güvensizlik ve ölüm korkusu ilk imparatorun hayatına ve verdiği kararlara sürekli etki etmiştir. Prof. Dr. Bülent Okay'ın Qin Shi Huang'ın hayatından verdiği örnekler güvensizlik sonucu yapılmış olan olaylar olarak değerlendirilmektedir. Bunlardan bazıları şu şekildedir;

1. Kendisine rakip olabileceği ihtimali ile öldürdüğü iki kardeşinin ruhlarının gelip onu bulacağını düşüncesiyle ahşap bir saray olan E Pang Sarayında kaldığı süre boyunca her gece farklı bir odada uyumuştur. Bu durum sarayın ne kadar büyük olduğunu tahmin etmemiz için yeterlidir ki bu saray Han Hanedanlığı dönemindeki bir iç çatışma sırasında tamamen yanmıştır.

2. Ülkedeki tüm silahları kendisine karşı kullanacağını düşünüp toplatmış ve onları eriterek sarayın bahçesine heykeller yaptırmıştır.

3. Büyük projeler olarak adlandırabileceğimiz Çin Seddi ve Anıt Mezar inşasını başlatmıştır. Bu inşaatlarda binlerce insan ailelerinden uzaklaştırılmış ve ölüme mahkûm edilmişçesine yıllar boyunca zor koşullarda çalışmışlardır.

4. Savaşan Beylikler Dönemindeki geri kalan 6 beyliğin soylularından oluşan 30.000 aileyi hükümet merkezinden uzak tutmak için kuzey sınırına göndermiştir. Aynı zamanda başka yerlerde bulunan 120.000 soylu aileyi de başkente naklettirmiş ve onların kolay kontrol edilebilmesini sağlamıştır.⁷

5. Aydınları diri diri toprağa gömdürmüş, fal, tarım ve tıp dışında kalan tüm kitapları yaktırmıştır. Bunun sebebi ise bilgili halkın kendisine karşı çıkacağından korkmasıdır.⁸

Ölümden fazlasıyla korkan imparator Qin Shi Huang, tahta geçtikten sonra Bohai Deniz'i⁹ açıklarında kutsal bir ada olduğuna inanılan Penglai Adası'nda¹⁰ insanların ölümsüz olmasını

tarafından yapılmış entrikalar sebebiyle, Shi Ji'de ki Qin Shi Huang Di kayıtlarında babası Zhuang Xiang olarak geçerken, Lü Buwei kayıtlarında ise Lü Buwei'in Qin Shi Huang Di'nin babası olduğu kaydedilmiştir.

⁵ Fengtian Zhang, *Qin Shi Huang Zhuan (秦始皇传) (Qin Shi Huang Biyografisi)*, Beijing: Ren Min Chu Ban She, 2005, s. 82-83.

⁶ Jialu Xu, *Shi Ji (史记) (Tarih Kayıtları)*, Shanghai: Hanyu Da Cidian Chubanshe, 2004, s.78.

⁷ Bülent Okay, *Çin Seddi'nin Yapılışı Hakkında Değişik Bir Görüş*, (Belleten, CLLVII, sayı: 218'den ayrışım) Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1993, s.31.

⁸ Julia Lovell, *Çin Seddi-Dünyaya Karşı 3000 Yıl*, İstanbul: NTV Yayınları, 2008, s.54.

⁹ Bohai Denizi (Çince: 渤海; Pinyin: Bó Hǎi) Sarı denizin karalarının içine sokulmuş en uç noktadır. Bazı kaynaklarda körfez olarak geçer. Çin'in başkenti Pekin'e yakınlığı sadece Çin'in değil dünyanın en sıkışık deniz trafiği nin olduğu alan olmasına neden olur. Son yıllarda Bohai Denizi'nin altında büyük petrol ve doğalgaz yatakları olduğu tespit edilmiştir.

¹⁰ Penglai Adası Çin mitolojisinde ölümsüzlük verdiği inanan bir tür bitkinin yetiştiği, ölümsüzlerin yerleşmiş olduğu bir adadır. Sekiz ölümsüzün ikamet ettiği adada aynı adda bir dağda bulunurdu. Doğu Çin Denizi'nde olduğu inanan adanın kökeni Daoist gelenektir. Dağın beyaz, dağdaki sarayların altından olduğuna, ağaçlarda mücevherler yetiştiğine

sağlayan bir tür şifalı ot yetiştirildiğini duyar. Shan Hai Jing’de¹¹ bu ada ölümsüzlerin ikamet ettiği diğer dört ada ile birlikte anılır, bunlar: Fangzhang (方丈), Yingzhou (瀛洲), Daiyu (岱輿), ve Yuanjiao (員嬌)’dur. Rivayetlere göre Qin Shi Huang’ın bu otu bulmak için adaya ilk gönderdiği kişi Lu Sheng (卢生) isimli bir simyacıdır.¹²

Lu Sheng bugünkü Qing Huang Dao (秦皇島)¹³ kentinden yola çıkmış fakat başarılı olamamıştır. Bugün hala Qing Huang Dao kentine gittiğinizde Doğu Dağ Parkı’nda Lu Sheng’in yola çıktığı yerde eski kalıntılara rastlayabilirsiniz. Daha sonra şehir sakinleri buraya 1992 yıllarının sonunda yüksekliği altı metre, ağırlığı seksen ton civarında, siyah granit taşlardan yapılmış olan Qin Shi Huang’a ait bir heykel yaptırılmışlardır.

3. Xu Fu’nun Yola Çıkışı

“Qi Beyliğinden Xu Fu, imparator Qin Shi Huang Di’ye denizde Penglai, Fangzhang, Yinzhou adında ölümsüzlerin yaşadığı üç kutsal ada olduğunu söyler. İmparator M.Ö. 219 yılında, Xu Fu’yu binden fazla erkek, kadın ve çocukla, yeterli gıda malzemesi ve silahla kutsal adaya ölümsüzleri bulmaya yollar.

M.Ö. 210, Qin Shi Huang Di Langya’ya ulaştı. Bu olay Xu Fu’nun denize açılması ve ölümsüzleri bulamamasından birkaç yıl sonradır. Xu Fu bu seyahatin pahalıya mal olmasından dolayı korkuyordur. İmparatora yolda dev bir köpekbalığı ile karşılaştığını, kendisinin baş edemediğini, onu öldürecek birilerini bulmasını söyler. İmparator köpekbalığına ateş edecek bir avcı görevlendirir.

Bu olaydan sonra imparator 3000 kadın ve erkek, 500 zanaatkârla birlikte Xu Fu’yu tekrar yola çıkarır. Xu Fu “geniş bir alandaki büyük düzlüklere” ulaşır, kendini hükümdar olarak tanıtır ve bir daha geri dönmez...”¹⁴

Ölümsüzlüğü arama hikâyesi tarih kayıtlarındaki Qin Shi Huang bölümünde (秦始皇本纪) bu cümlelerle başlar ve Huainan Dağı Biyografisinde (淮南衡山列传) şu şekilde detaylandırılır;

“Qin Shi Huang Di, Xu Fu’yu tekrar denize açılıp kutsal otu bulmaya yollar, geri dönüp hükümdara anlatır: Ben denizin ortasındaki adaya gidip tanrıyı gördüm. O bana sordu: Sen batıdaki hükümdarın görevlendirdiği kişi misin? Ben cevapladım: Evet. Tekrar sordu: Ne istiyorsun? Uzun yıllar yaşatacak ilacı istiyorum. Tanrı dedi ki: Qin hükümdarının gönderdiği hediyeler çok az bu yüzden ilacı gösterebilirim ama alıp götüremezsin. Bana kendisiyle birlikte güney doğuya gitmemi söyledi. Penglai Dağı’na ulaşınca saraydaki ruhu gördüm, bakır renginde, ejderha görünümlü gökyüzünü parlatıyordu. Hemen iki kere

inanılırdı. Yi Chu (義楚) efsanevi adanın aslında Japonya, Dağın ise Fuji Dağı olduğunu iddia etmiştir. Çin’in Shandong eyaletinde Penglai adında bir şehir bulunmakla birlikte buranın efsanede geçen yer olup olmadığı tartışmalıdır.

¹¹ Shan Hai Jing: (Çince: 山海经; Pinyin: Shān Hǎi Jīng) Çin mitolojisine ait eserlerin büyük bir çoğunluğuna göre en kapsamlı eser ve kayıttır. M.Ö. 3. yy ile M.Ö. 2 yy aralığında yazıldığı düşünülmektedir. Qin Hanedanlığı öncesi Çin kültürünü konu alan ve bu konularda çağdaş araştırmalara önemli bir kaynak olan bu eser 18 bölüme ayrılmıştır ve yaklaşık olarak 31000 sözcük barındırmaktadır.

¹² Kohn Choy Lee, *The Taoist Experince: An Anthology*, New York: State University of New York Press, 1956, s.353.

¹³ Adını Qin Shi Huang’dan aldığı söylenen bu şehir. Hebei eyaletinde yer alıp, Çin’in başkenti Pekin’e 280 kilometre uzaklıkta bulunmaktadır. Bohai Denizi kıyısındadır.

¹⁴ Jialu Xu, *Shi Ji (史记) (Tarih Kayıtları)*, Shanghai: Hanyu Da Cidian Chubanshe, 2004, s.78.

eğildim ve sordum: Ne tür hediyeler getirmem gerekiyor? Deniz tanrısı dedi ki: Bekâr kız ve erkekleri ve yüz tane zanaatkârı getirirsen onu alabilirsin... Qin Shi Huang Di çok mutlu oldu, üç bin tane kız ve erkek çocuğu ve beş yüz tane zanaatkârı yolladı. Xu Fu "geniş bir alandaki büyük düzlüklere" ulaşır, kendini hükümdar olarak tanıtır ve bir daha geri dönmez..."¹⁵

Tarih kayıtlarının yanı sıra Üç Krallık 三国志 ve Geç Han Tarihi 后汉书 kayıtlarında da Xu Fu'nun yolculuğu benzer şekilde anlatılmıştır. Xu Fu'nun Doğu Çin Denizi'ne giriş hikâyesi 2000 yıldan fazladır araştırmacılara konu olmuştur.¹⁶ Bu hikâye Çin halkının yanı sıra Doğu Asya'daki komşu ülkeleri de etkilemiştir. Özellikle birçok kişi Xu Fu'nun Japonya'nın güneyindeki Kyushu adasını keşfettiğine ve oraya yerleştiğine inanmaktadır ya da gittiği yerin Kore, Okinawa, Tayvan hatta son zamanlardaki çalışmalar göre Filipinler olduğu düşünülmektedir.¹⁷

Şuana kadar Qin Shi Huang'ın ölümsüzlük otunu bulma çabalarıyla yola çıkarmış olduğu simyacı Xu Fu ile ilgili yazdığımız bütün bilgiler Çin tarafından birincil kaynaklardan elde edilmiştir. Fakat bu kaynakları daha detaylı araştırdığımızda çok farklı yönler giden çarpıcı bilgilerde rastlamaktayız. Bu bilgiler bazı araştırmacılar tarafından mitolojik hikâyelerin dışına çıkmamakla birlikte, bazıları tarafından da uzak doğu tarihinin baştan yazılabileceğini öne sürmektedir. Tayvanlı yazar Wei Teng Sen tarafından 1970'de yazılmış Xu Fu and Japan adlı eserde Xu Fu'nun yerleşmiş olduğu bölgenin aynı zamanda Japonların efsanevi hükümdarı Jimmu Tenno'nun da yerleşmiş olduğu bölge olduğu ve Jimmu Tenno'nun aslında Xu Fu olduğu söyleyerek çok ciddi bir iddia ortaya atmıştır.¹⁸ Bu söylem çok iddialıdır ancak Xu Fu'nun Japonya'ya ulaştığı tarih Japon Tarihi'nin başlangıcı sayılan Jomon Dönemi'ne denk geldiği için Japonya'nın kuruluş aşamasında kültüre bir Çinlinin ve yanındaki azımsanamayacak nüfusun etki etmiş olabileceğini söylememiz mümkündür. Bu konuyla ilgili araştırmalar halen devam etmektedir. Hatta Yangzhou şehri yakınlarındaki Xuzhou'da Xu Fu Araştırma Estitüsü ve Xu Fu Öğretmenler Koleji bulunmaktadır. 1987 Nisan ayında Xuzhou'da yapılan seminerde Pekin, Shanghai, Tianjin, Xian ve Mançurya'dan birçok araştırmacı katılmış ve bütün skolâstik bulgular Xu Fu'nun mitolojik bir kahraman olmadığını, gerçekten var olduğunu ortaya koymuştur.¹⁹

4. Japonların Bakış Açısıyla Xu Fu

Lee Khoon Choy'un yazmış olduğu "*Japan 'Between Myth and Reality'*" adlı kitapta Xu Fu'nun Japonya'ya varınca Wakayama sınırları içerisinde bulunan Shingu şehri sahillerine yerleşmiş olduğunu belirtir. Bu sahilde bir çeşit bitki yetişmektedir. Bu Japonlar tarafından böbrek ağrıları giderdiği düşünülen bir bitkidir. Japonlar böbrekleri sağlam olan bir kişinin vücudunda başka bir rahatsızlık olmayacağına ve uzun bir yaşam süreceklerine inanırlar. Bu sahilin yakınlarında Xu Fu'nun mezarı olduğu düşünülen bir yer bulunmaktadır. Mezarda, taş plakaların üzerinde Xu Fu'nun Japonya'ya geliş hikâyesi Çince karakterlerle yazılmış, ölümsüzlük otunu araması ve Japonya'ya yerleşmesinin sebebi anlatılmıştır. Bu taş plakalar 1834 yılında dikilmiş olup "Xu Fu'nun Mezarı" yazısı bir Koreli bir kaligrafi ustası, plakalardaki hikâye ise Japon bir Sinolog tarafından yazılmıştır. Ayrıca Xu Fu'nun mezarının yakınlarında Xu Fu'nun en yakın öğrencilerine

¹⁵ Xu, a.g.e., s.1422-1423)

¹⁶ Bo Yang, *Xu Fu Dong Du Zhi Mi*, Changchun: Jilin Wenshi Chubanshe, 1989, s.12-12&21-28.

¹⁷ Deng Liao, *Fujian Haiwai Jiaotong Shi*, Fuzhou: Renmin Chubanshe, 2006, s.7-8.

¹⁸ Tingsheng Wei, *Xu Fu Yu Riben*, Xianggang: Xin Shiji Chubanshe, 1953, s.35.

¹⁹ Kohn Choy Lee, *The Taoist Experince: An Anthology*, New York: State University of New York Press, 1956, s.8.

ait olduğu düşünölen yedi adet daha mezar bulunmaktadır. Fakat kimse Xu Fu'nun yanında Japonya'ya getirmiş olduğu 3000 çocuğun akıbetinden haberdar değildir.²⁰

Yazar ayrıca kendisinin Shingu şehrini ziyarete gittiğini ve o zaman ki valinin kendisine, Wakayama halkının her sene Kasım ayının 28'in de mezarın önünde toplandıklarını ve büyük kutlamalar yaptıklarını anlattığını yazmıştır. Ve 1980'de Wakayama'lılar Xu Fu'nun 2200. yıldönümünü kutlamışlardır. 1915'te Wakayama'da Xu Fu'nun kalıntılarını koruma komitesi kurulmuş, 1931' de bu Xu Fu Kültürünü Koruma Komitesi adını almış ve son olarakta 1955'de Xu Fu Derneđi, "Association of Xu Fu" olmuştur.²¹

Japonya'nın birçok bölümlerinde, özellikle Kyuşu'da Xu Fu ile alakalı eski kalıntılar bulunmaktadır. Bölgedeki birçok Japon Xu Fu'ya büyük saygı duymaktadır. Kyuşu'nun Fukuoka Bölgesi'ne bağlı Nogata şehrinin Kinryu köyünde, Xu Fu insanlar tarafından ibadet edilen bir Tanrı idi. Xu Fu'ya bilgi ve ilaç tanrısı olarak ibadet ederler ve bunun yanı sıra su tanrısı ve tarım tanrısına da taparlardı. Köylüler Xu Fu'yu Bay Kinryu olarak adlandırıyorlardı. Kinryu köyünde Xu Fu'nun Japonya'ya varışını ve köyle ilişkilerini anlatan bir resim bulunmaktadır. 17 yy'da bir artist tarafından resmedilmiş ve Kinryu tapınağına miras olarak bırakılmıştır.²²

Kinryu'da ne zaman kuraklık olursa köylüler Kinryu Tapınağı'na gidip Xu Fu'nun portresini bir mikoshi²³ içersine koyup etrafında yağmur duasına çıkarlar. Mikoshi geçişi yapılırken, bu geçişi kamış ve bambu yapraklarından yapılmış uzunluğu 36 metre ağırlığı iki tona yakın olan bir ejderha figürü takip eder. Bu yağmur duası festivali 4-5 yılda bir Ağustos'un sekizinde kutlanır. Bu festivale Japonlar Sunerori-no-Amagoi Gyoji ismini verirler. Bu festival çok gürültülü olur çünkü katılanlar davullara vurarak ritim tutarlar ve böylelikle yağmur yağması için gökyüzünü cezbettiklerini düşünürler.²⁴

Shingu sahillerinde yirmi mil uzunluğunda yıkılmış bir duvarın kalıntılarına rastlanmaktadır. Bu duvar en fazla bir buçuk metre yüksekliğindedir. Japonlar Xu Fu'nun Çin Seddi'nin minyatürü şeklinde bir duvar inşa etmiş olduğuna inanırlar. Edo²⁵ zamanında bu seddin birleştirildiğine ve onarıldığına dair bilgiler bulunmaktadır. Bazı araştırmacılar Xu Fu'nun bu duvarı imparator Qin Shi Huang'ın onu yakalamak için Japonya'ya yapacağı ataklardan korunmak için inşa ettiğini öne sürmektedir. Lee, Edo zamanında eğer bir kişinin çok güçlü yardımcıları yoksa böyle bir duvar inşa etmesi bir servete mal olabilirdi diye belirtiyor.²⁶

Tayvanlı yazar Wei aynı eserinde řu cümlelere yer vermiştir; Japonya'da yapılmış arkeolojik kazılarda Xu Fu'nun oraya ulaştığı tarihte kullanılmış Qin Hanedanlığına ait bronz bir ayna ve devasa bir savaş kılıcı bulunduğunu, Xu Fu'nun Japonya'ya ulaştığı 2000 yıl önceki tarihte Japonya'da hala taş devri yaşandığını ve Japonların bunları üretemeyeceğini bunların Xu Fu tarafından getirildiğini söylemiştir.²⁷ Birçok ciddi iddianın ortaya atıldığı bu eser çoğu Japon araştırmacı tarafından "saçma" ve "boş" olarak nitelendirilmiştir. Fakat bilinen bir şey vardır ki Japonya'da en sıkı koruma altına alınan şeyler atarının mezarlarıdır. Kimse araştırma amaçlı olarak

²⁰ Lee, a.g.e., s.7-8.

²¹ Lee, a.g.e., s.8.

²² Lee, a.g.e., s.8-9.

²³ Mikoshi (神輿) Japonların, tarihi Yayoi Dönemine kadar dayanan, eskiden resmi din olarak kabul edilen fakat günümüzde yerlilerin dini olarak adlandırılan Şinto ya da Şintoizm olarak bilinen dine ait tapınaklarda bulunan bir tür hareketli mabettir.

Lee, a.g.e., s.9.

²⁵ Edo Dönemi Japonya'nın 1603-1868 yılları arasındaki dağılıma dönemini kapsamaktadır. Bu dönem ayrıca Japonya tarihinin ilk modern dönemi olarak bilinmektedir.

²⁶ Lee, a.g.e., s.9.

²⁷ Tingsheng Wei, *Xu Fu Yu Riben*, Xianggang: Xin Shiji Chubanshe, 1953, s.53.

onlara dokunmayı aklından bile geçiremez. Yönetici ailesinin bu konuda çok büyük bir yetkisi vardır. Lee Khoon Choy ise eğer Japonlar atalarının mezarlarının araştırma amaçlı kazılmasına izin verseler, Japon tarihinde köklü değişiklikler olabilir, onların ataları Çinli veya Koreli çıksın hiç fark etmez, tarihi yalnız bırakmak ve mitolojiye inanmak daha kolaydır demiştir.²⁸

Japon araştırmacı Ino Okifu'nun ise Xu Fu hakkında çok farklı bir görüşü vardır. Waseda Üniversitesi'nde görev yapan Okifu, Qin Hanedanlığı döneminde Xu Fu'nun Qi Beyliği'nde uzun yaşamla ilgili medikal araştırmalarda bulunan önemli bir lider olduğuna inanır. Qin Shi Huang Di etrafındaki herkesi bir tehdit unsuru olarak gördüğü gibi Xu Fu'yu da bu şekilde değerlendirmiş ve ondan kurtulmak istemiştir. Xu Fu'yu aslında var olmadığını bildiği ölümsüzlük otunu aramakla görevlendirmiştir. Xu Fu başarısız bir sonuçla döndüğünde öldürüleceğini bildiği için bir daha asla Çin topraklarına dönememiştir. Xu Fu kendisi ile beraber Dao düşünce ekolünün de dâhil olduğu birçok bilgi taşımıştır. Ino, Xu Fu'nun Şintoizm inancının kurucusu olduğuna inanır. Savaşan Beylikler Dönemi'nde Qi Beyliği dini inanışa çok fazla önem verirdi. Dao tapınaklarına giden herkes ruhen temizlenmek zorundaydı, bunun için tapınaklarda yapılmış özel küçük ruh temizliği odaları bulunurdu. Bugün Şinto tapınaklarında da ibadet edenlerin temizlik odaları bulunmaktadır. Bu odanın ismi "Qi" odasıdır ki bu kelimedeki Qi Beyliğinden gelmiştir.²⁹

Sonuç Yerine

Bütün bu görüşlerin doğru olup olmadığını bir kenara bıraksak bile elimizde somut ve kesin olarak bilgimiz; Xu Fu Çin'den Japonya'ya ilk seyahat eden Çinlidir ve onun yanında götürdüğü 3000 çocuk ve zanaatkarlar Japon toplumunda etki yaratmıştır. Böylelikle ilk Çin-Japon ilişkilerinin başlangıcı Xu Fu tarafından olmuştur. Xu Fu birçok Japon'un çok sağlıklı olduğunu 80-90 hatta bazılarının 100 yaşlarına kadar yaşadıklarını öğrenmiş. Onlara antik Çin kültürünü ve uygarlığını tanıtmış, sihri, kehaneti, astrolojiyi, fal bakmayı, pirinç yetiştirmeyi ve balık yakalamayı öğretmiştir.

Simyacı Xu Fu asırlardır komşuluk yapan bu iki ülke arasındaki ilişkilerin başlamasında ilk adımı atmıştır. Fakat Xu Fu'nun Japonya'ya seyahatinden sonra Çin ile Japonya arasında bilinen ilk resmi bağlantı Han Hanedanlığı (M.S 57) İmparatoru Wu Guang'ın bir Japon diplomatın Çinin Luoyang şehrine ziyarete geldiğinde verdiği altın mühüredir. Bu altın mühür 1784'de bir çiftçi tarafından Kyushu'da bulunana kadar 2000 yıldır kayıptı. Bu altın mühür şuanda Fukuoka Şehir Müzesi'nde sergilenmektedir.³⁰ Bundan sonra tarih boyunca Çin ve Japonya arasındaki ilişkiler hızla artmış kimi zaman kanlı savaşlara girilmiş, kimi zamanda iki ülke arasında dostluk alışverişleri olmuştur. Son olarak, bir Çin atasözü şöyle der: Su içerken kuyuyu kazanlar hatırlanır. Xu Fu'nun da Çin-Japonya ilişkilerine attığı ilk adım her zaman hatırlanacaktır.

²⁸ Lee, a.g.e., s.11-12.

²⁹ Lee, a.g.e., s.10.

³⁰ <http://museum.city.fukuoka.jp/en/exhibition.html> (Son Erişim Tarihi: 08.12.2014)

KAYNAKÇA

- Kohn, L. (1956). *The Taoist Experience: An Anthology*. New York: State University of New York Press.
- Lee, K. (1995). *Japan Between Myth and Reality*. Singapore: World Scientific Publishing.
- Liao, D. (2006). *Fujian Haiwai Jiaotong Shi*. Fuzhou: Renmin Chubanshe.
- Lovell, J. (2008). *Çin Seddi-Dünyaya Karşı 3000 Yıl*. İstanbul: NTV Yayınları.
- Okay, B. (1993). *Çin Seddi'nin Yapılışı Hakkında Değişik Bir Görüş*. (Belleten, C. LVII, sayı: 218'den ayrıbasım) Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Okay, B. (2004). *Konfüçyüs*. İstanbul: Okyanus Yayıncılık.
- Wei, T. (1953). *Xu Fu Yu Riben*, Xianggang: Xin Shiji Chubanshe.
- Xu J. (2004). *Shi Ji (史记) (Tarih Kayıtları)*. Shanghai: Hanyu Da Cidian Chubanshe.
- Yang, B. (1989). *Xu Fu Dong Du Zhi Mi*, Changchun: Jilin Wenshi Chubanshe.
- Zhang, F. (2005). *Qin Shi Huang Zhuan (秦始皇传) (Qin Shi Huang Biyografisi)*. Beijing: Ren Min Chu Ban She.
- <http://museum.city.fukuoka.jp/en/exhibition.html> (Son Erişim Tarihi: 08.12.2014)